

Samfunnsutvikling - Kommunal veiledning plan

SWECO NORGE AS
Postboks 80 Skøyen
0212 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
2022/10092-2
Elise Bringslid
Mette Bjørnsen Saur
May-Tove Smiseth
Kjetil Skare
Thea Sørensen
Tina Amundsen
Agnethe Jovall

Dato:
25.05.2022

Tomteanalyse Sykehuset Innlandet – innspill

Det vises til innspillsrunden i forbindelse med tomteanalyse del 1, for prosjektet «Videreutvikling av Sykehuset Innlandet».

Hensikten med innspillsrunden er å avdekke eventuelle feil og mangler i tomteanalysen og i tillegg få en faglig tilbakemelding på de vurderinger som er gjort. Det ønskes innspill på alle tomter som inngår i tomteanalysen. Fylkeskommunens merknader er med utgangspunkt i fagområdene regional utvikling, samordnet bolig – areal og transportplanlegging, samferdsel, kultur, friluftsliv og natur og miljø.

Det er vurdert seks mulige tomteområder for Mjøssykehus i Moelv, og sju mulige tomteområder for erstatningssykehus i Hamar tettsted, tre i Hamar og fire i Stange kommune. Prosjektets styringsgruppe har vedtatt denne anbefalingen:

For Mjøssykehuset legges Moskogen, Moelven Industrier og en kombinasjon av disse til grunn.

For erstatningssykehus i Hamar legges Disenstranda og Åkershagan til grunn, med Sanderud som tomt med tanke på samhandling med eksisterende sykehusfunksjoner.

Samferdsel og samordnet bolig- areal og transportplanlegging

Det er vist til at Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP). Planretningslinjene sier blant annet at: *«utbyggingsmønster og transportsystem må samordnes for å oppnå effektive løsninger, og slik at transportbehovet kan begrenses og det legges til rette for klima- og miljøvennlige transportformer»*. Videre at *«det skal legges til rette for at handelsvirksomhet og andre publikumsrettede private og offentlige tjenestetilbud kan lokaliseres ut fra en regional helhetsvurdering tilpasset eksisterende og planlagt senterstruktur og kollektivknutepunkter. Dette gjelder også for besøks- og arbeidsplassintensive statlige virksomheter»*. Lokalisering av en så stor institusjon som et sykehus vil medføre et økt transportbehov. Sykehuset skal betjene innbyggere i et stort geografisk område, og mange ansatte vil pendle fra bosted til

arbeidsplass. Det er et overordnet mål at ny utbygging ikke skal bidra til økt bilavhengighet og trafikk, og vi forutsetter derfor at tilrettelegging for bruk av kollektivtrafikk, sykkel og gange vektlegges høyt.

Mjøssykehus - Moelv

Tomteanalysen anbefaler å gå videre med Moskogen, Moelven industrier og en kombinasjon av disse. Ut ifra samferdselsfaglige interesser støtter fylkeskommunen i hovedsak dette. Tomtene har nærhet til kollektivknutepunkt med gode koblinger nord og øst, og potensiale for bedre koblinger til Gjøvikregionen. Det er videre potensiale for tette koblinger til busstransport og til tog. Tomtene har også nærhet til overordnet vegnett.

Med bakgrunn i mål om reduksjon i transportbehovet og styrking av klima- og miljøvennlig transportformer, bør nytt sykehus lokaliseres nærmest mulig Moelv stasjon. Dette vil kunne styrke grunnlaget for videreutvikling av Dovrebanen og knutepunktutvikling ved Moelv stasjon. Videre vil plassering av sykehuset nærmest mulig Moelv stasjon, bidra til å styrke en rekke areal-, miljø- og klimamål i våre regionale planer og strategier.

Felles areal- og transportstrategi for Mjøsbyen har definert åtte prioriterte byer og tettsteder av regional betydning, hvor Moelv er en av disse. Sentralt i prioriteringen av byene i Mjøsbystrategien, er at jernbanen inngår i knutepunktet. Videre at byen har et potensial for å kunne videreutvikles som en attraktiv by med et flerfunksjonelt tilbud av regional betydning. For å styrke Moelvs attraktivitet, vil det være av avgjørende med en plassering av sykehuset nærmest mulig Moelv stasjon.

Erstatningssykehus Hamar

Tomteanalysen anbefaler å gå videre med Disenstranda, Sanderud og Åkershagan. Dagens sykehus på Hamar ligger sentrumsnært, og et erstatningssykehus bør ikke gi dårligere forutsetninger for økt bruk av kollektiv, sykkel og gange. Et erstatningssykehus må plasseres slik at det bygger under og styrker Hamar som regionsenter. Ut ifra samferdselsfaglige interesser er det vår vurdering at Disenstranda i størst grad vil imøtekomme mål i forhold samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging og reduksjon av bilbruk.

Natur og miljø

Tomtealternativ 1 Moelv, Moskogen vil legge beslag på skogarealer. Deler av skogen har naturtypen gammelskog granskog ([faktaark](#)) og Høgstaudegranskog ([faktaark](#)), og tapet av naturmangfold må være med i vurdering av tomt. Område 2 og 3 i Moelv vil generelt ha mindre påvirkning på biodiversiteten i område.

For null-pluss erstatningssykehus Hamar kan tomtealternativ 1 Vikingskipet påvirke Åkersvika naturreservat i noe grad. Det vil være en spesielt stor påvirkning på fuglelivet i Åkersvika om det planlegges for luftambulansetilbud til tomtealternativ 1 (Vikingskipet) og 5 (Åkershagan). Innenfor tomtealternativ 5 (Sanderud) er det registrert tre eiketrær ([faktaark](#)), gamle eiketrær er viktig for biodiversiteten, og kan trolig bevares selv ved mulig utbygging.

Friluftsliv

Tomtealternativ Moskogen anbefales videreført til mulighetsstudier i del 2 i tomteanalysen. Fylkeskommunen slutter seg til den vurderingen at Moskogen har lav måloppnåelse med hensyn til kultur, miljø og naturverdier, slik det framgår av Tabell 1 «Vurdering av samlet måloppnåelse innenfor hvert målområde for tomteforslag i Moelv». Moskogen er kartlagt og verdsatt som svært viktig friluftsområde. Området har et nettverk av stier. Beliggenheten nær Moelv sentrum er verdifull, ikke minst med tanke på framtidig fortetting og bymessig utvikling i Moelv. Det forutsettes at Moskogens betydning som friluftsområde tillegges stor vekt i tomteanalysens del 2.

Kulturarv

Felles for vurderingen av måloppnåelse på fagtema «Kulturminner og kulturmiljø» er at det på «Lav måloppnåelse» kun er nevnt registrerte lokaliteter med vern etter plan og bygningsloven. Her burde også lokaliteter med vern etter kulturminneloven være nevnt. Vi kan ikke se at denne mangelen har konsekvenser for selve vurderingen, ettersom kjente kulturminner som er fredet etter kulturminneloven er tatt med i vurderingene.

Det kan framkomme flere automatisk fredete kulturminner når undersøkelsesplikten jf. kulturminneloven § 9 oppfylles for det valgte tomtealternativet, senest i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplan.

Arkeologi

Tomteevalueringen for Mjøsseykehus i Ringsaker ser ikke ut til å ha vesentlige feil eller mangler. Det er ikke kjent noen direkte konflikter med automatisk freda kulturminner innenfor tomteforslagene. Fylkeskommunen vil imidlertid vektlegge alternativene Moskogen og Sanna, med flere viktige, freda kulturminner i de nære omgivelsene, dersom disse blir med i videre prosess og nedvalg.

Bygg og landskap

Tomteevaluering Moelv:

Kulturmiljøet Skotten ligger like vest for tomt Moskogen, i nord. Mo gård like utenfor sør for Tomt Moskogen-Moelven industrier. Disse to er vist som lokaliteter i tomteanalysen. Det er viktig å ta hensyn til disse lokalitetene fordi de ligger inntil tomtene, og man kan ikke bygge for nært inntil/skjæmmende for disse kulturmiljøene. Mo gård er omtalt som «gårdstun» i analysen for kulturminner, Tomt 3, men ikke nevnt ved navn.

I 5.5.6 Oppsummering av målområdet er ikke Mo gård nevnt. Skotten nevnes, så Mo gård må også nevnes og tas med i vurderinga.

I tomt 3 Moskogen-Moelven Industrier vil vi føye til at det ligger teglsteinsbygninger inntil jernbanen av en viss kulturmiljøverdi. Bygningene bør vurderes i prosessen, og disse bør gis ny bruk som miljøskapende bygninger.

Innenfor tomt 4, Moelven nord, bør en merke seg dette som er omtalt planbeskrivelsen til områderegulering for Moelv nord: «...en eldre verkstedbygning i mur, Flata snekkerverksted fra 1948, som ønskes bevart, innenfor område BNT3. Denne ser ut til å kunne ha potensiale i en framtidig områdeutvikling. En foreløpig vurdering tyder på at bevaring av denne bygningen bør vurderes nærmere i en detaljreguleringsplan, og at det foreslås bestemmelsesområde bevaring med forbud mot rivning inntil det er avklart framtidig arealbruk.»

Bygg og landskap:

Tomteevalueringen for Hamar har følgende mangler for fagtema kulturminner og kulturmiljø:

Innenfor tomtealternativ 2 Stafsberg ligger et fredet telthus, Askeladden ID 94393-1, fredet etter forskrift om fredning av bygninger og anlegg i Landsverneplan for Forsvaret. I en eventuell planprosess må forholdet til telthuset utredes videre og hensyntas.

Tomtealternativ 1: Tomta ved Disenstranda grenser mot Vikingskipet i nord og øst. Vikingskipet er et viktig landemerke for Hamar og et kulturminne av regional verdi som er regulert til bevaring i gjeldende kommuneplan for Hamar og oppført på gul liste i kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer. Vikingskipet må hensyntas i en eventuell planprosess.

Vi vil også nevne at Åkersvika og Stange Vestbygd er viktige kulturlandskap og det vil bli lagt vekt på av fylkeskommunen som regional kulturminnemyndighet, om Tokstad-alternativet blir med videre i neste runde av nedvalg.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
Seksjonssjef, plan

Elise Bringslid

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
STATENS VEGVESEN LILLEHAMMER KONTORSTED